

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2021 ел, 17 июнь

г.Казань

КАРАР

№ 468

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре, гомуми белем бирү оешмалары, һөнәри белем бирү оешмалары, Татарстан Республикасы югары белем бирү мәгариф оешмалары, шулай ук яшь яшьтәге инвалидлар һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү мөмкинлекләре чиклэнгән затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча Татарстан Республикасы халкының мәшгульлек үзәкләренең ведомствоара хезмәттәшлеге регламентын раслау турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетларының мәгариф бүлекләренең (идарәләренең), гомуми белем бирү оешмаларының, һөнәри белем бирү оешмаларының, Татарстан Республикасы югары белем бирү мәгариф оешмаларының, шулай ук Татарстан Республикасы халкын эш белән тәмин итү үзәкләренең яшь инвалидлар һәм мөмкинлекләре чиклэнгән затлар белән аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итүдә һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча ведомствоара хезмәттәшлеге регламентын расларга.

2. Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре башкарма комитетларының мәгариф бүлекләренә (идарәләренә), гомуми белем бирү

оешмаларына, инвалидларның ижтимагый берләшмәләренә, федераль югары белемнең белем бирү оешмаларына яшь инвалидлар һәм һәм мөмкинлекләре чикләнгән затлар белән аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итүдә һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча ведомствоара хезмәттәшлеген гамәлгә ашыруда катнашуны тәкъдим итәргә.

15. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2021 ел, 17 июнь, 468 нче
карары белән расланды

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре, гомуми белем бирү оешмалары, һөнәри белем бирү оешмалары, Татарстан Республикасы югары белем бирү мәгариф оешмалары, шулай ук яшь яшәткәге инвалидлар һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү мөмкинлекләре чикләнгән затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча Татарстан Республикасы халкын эш белән тәмин итү үзәкләренең ведомствоара хезмәттәшлеге регламенты

I. Гомуми нигезләмәләр

Әлеге Регламент Россия Федерациясә Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының, Россия Федерациясә Мәгариф министрлыгының һәм Россия Федерациясә Фән һәм югары белем министрлыгының 2018 елның 14 декабрендәге 804н/299/1154 номерлы уртак боерыгы белән расланган Яшь инвалидларны һөнәри белем алганда һәм алга таба эшкә урнаштыруда ярдәм иткәндә озатып йөрү буенча үрнәк программаның VII бүлекнең 23 пунктына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәмин итүгә ярдәм» дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 09 август, 553 нче карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәмин итүгә ярдәм» дәүләт программасын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 ел, 22 февраль, 110 нчы карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәннен үстерү» дәүләт программасының «2014 - 2025 елларга һөнәри һәм югары уку йортынан соңгы белем бирүне үстерү һәм әлеге өлкә хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү» ярдәмче программасын тормышка ашыру максатларында эшләнде һәм яшь инвалидлар һәм сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән (алга таба - СМЧ) гражданнар арасынан белем алучылар/абитуриентлар/затлар белән һөнәри юнәлешле белем алуны оештыру максатларында мөстәкыйль тормыш сайлауга һәм һөнәри эшчәнлеккә керешүгә, күрсәтелгән категория затларга профориентациядә, һөнәр алуда һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү өчен социаль адаптация күрсәтүгә юнәлтелгән мөнәсәбәтләрне жайга сала.

1. Төп төшенчәләр

Эш белән тәмин ителеш - гражданнарның шәхси һәм иҗтимагый ихтыяжларын канәгатьләндерү белән бәйле, Россия Федерациясә законнарына каршы килми торган һәм, кагыйдә буларак, аларга хезмәт хакы, хезмәт кереме китерә торган эшчәнлеге.

СМЧ белем алуучы - психолог-медицина-педагогик комиссия тарафыннан расланган һәм махсус шартлар тудырмыйча белем алуга комачаулаучы физик һәм (яисә) психологик үсештәге житешсезлекләре булган, физик зат (алга таба - СМЧ зат).

Инвалид - тереклек эшчәнлеген чикләүгә китерә торган һәм аны социаль яклау зарурлыгын китереп чыгара торган авырулар, жәрэхәтләр яки дефектлар белән бәйле организм функцияләренен нык нык таркалуы булган сәламәтлеге бозылган зат.

Яшь инвалид - 18 дән 44 яшькә кадәрге инвалид.

Инвалидны реабилитацияләү яки абилитацияләүнең индивидуаль программасы - инвалид өчен оптималь тернәкләндерү чаралары комплексы, ул үз эченә организм бозылган функцияләрен торгызуга, компенсацияләүгә, инвалидның билгеле бер эшчәнлек төрләрен башкаруга сәләтләрен булдыруга, торгызуга, компенсацияләүгә юнәлтелгән медицина, һөнәри һәм башка реабилитация чараларын гамәлгә ашыру төрләрен, формаларын, күләмнәрен һәм тәртибен үз эченә ала.

Ведомствоара хезмәттәшлек - дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү максатларында башкарыла торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат алмашу мәсьәләләре буенча мәгълүмати хезмәттәшлек, шул исәптән электрон рәвештә, яшь яшәтәге инвалидлар һәм аларның эшкә урнашуына ярдәм итү буенча СМЧ һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча.

Профессиональ ориентация - кешегә һөнәри үзбилгеләнештә ярдәм итү һәм эш белән тәмин итүнең оптималь төрен сайлау буенча махсус чаралар комплексын үткөрү, аның ихтыяжларын һәм мөмкинлекләрен, хезмәт базарында социаль-икътисадый вәзгыятьне исәпкә алып.

Профессиональ укуыту - белем бирү төре, ул белем алуучыларны билгеле бер хезмәт, хезмәт функцияләрен (хезмәт, хезмәт эшчәнлегенен билгеле бер төрләрен, һөнәрләрен) башкару өчен кирәкле белем, осталык, күнекмә һәм компетенцияләрне формалаштыруга юнәлтелгән.

Һөнәри белем бирү - белем бирү төре, ул белем бирүнең төп һөнәри белем бирү программаларын үзләштерү процессында белем алуучыларны билгеле бер дәрәжә һәм күләм компетенцияләрен үзләштерүгә юнәлтелгән, алар билгеле бер өлкәдә һөнәри эшчәнлек алып барырга һәм (яисә) конкрет һөнәр яки белгечлек буенча эш башкарырга мөмкинлек бирә.

Эшкә урнаштыру - мөмкинлекләре, һөнәри эзерлеге, белеме һәм ижтимагый ихтыяжларын исәпкә алып эш эзләү процессында халыкка ярдәм күрсәтү максатларында дөүләт органнары һәм ижтимагый оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган чаралар системасы.

2. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча ведомствоара багланышларның хокукый нигезе

Инвалидларның һәм СМЧ затларның һөнәри ориентациясен оештыру өчен түбәндәге норматив хокукый актлар нигез булып тора:

Кеше ресурсларын үстерү өлкәсендә һөнәри юнәлеш бирү һәм һөнәри эзерлек турында Халыкара Хезмәт Оешмасы Конвенциясе (Женева, 1975 елның 23 июне);

«Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә бала хокукларының төп гарантияләре турында» 1998 елның 24 июлендәге 124-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Инвалидлар хокуклары турында конвенцияне ратификацияләү хакында» 2012 елның 3 маендагы 46-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә халыкны эш белән тәэмин итү турында» 1991 елның 19 апрелдәге 1032-1 номерлы Россия Федерациясе Законы;

Россия Федерациясе Хөкүмәтенң Россия Федерациясе субъектларында яшә инвалидларны һөнәри белем алганда озатып йөрү һәм 2016 - 2020 елларга эшкә урнашуда ярдәм итү программаларын гамәлгә ашыру буенча чаралар планы турында 2016 елның 16 июлендәге 1507-б номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының «Россия Федерациясендә һөнәри ориентация һәм халыкка психологик ярдәм күрсәтү турындагы нигезләмәне раслау хакында» 1996 елның 27 сентябрәндәге 1 номерлы карары;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының «Эшчәнлек (һөнәр), эшкә урнашу, һөнәри белем алу һәм өстәмә һөнәри белем алу өлкәсен сайлау максатларында гражданнарга һөнәри юнәлеш бирүне оештыру буенча дәүләт хезмәтенң федераль дәүләт стандартын раслау турында» 2013 елның 23 августындагы 380н номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының «Югалтылган функцияләрне һәм аларның тормыш эшчәнлегенң цикләүләрен исәпкә алып, инвалидларның хезмәт һәм һөнәри эшчәнлегенң тәкъдим ителә торган төрләре исемлеге буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында» 2014 елның 4 августындагы 515 номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының «Халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте органнары белгечләре өчен инвалидлар белән эшләүне оештыру буенча методик рекомендацияләр раслау турында, шул исәптән инвалид организмының хезмәт функцияләрен үтәү өчен бозылган функцияләренң әһәмиятен бәяләү буенча» 2018 елның 1 февралдәге 46 номерлы боерыгы;

Россия Федерациясе Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгының, Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының һәм Россия Федерациясе Фән һәм югары белем министрлыгының «Һөнәри белем алганда яшә инвалидларны озатуның тип программасын раслау һәм киләчәктә эшкә урнаштыруда ярдәм итү турында» 2018 елның 14 декабрәндәге 804н/299/1154 номерлы уртак боерыгы;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2009 елның 6 октябрәндәге 373 номерлы боерыгы белән расланган башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2010 елның 17 декабрдәге 1897нче номерлы боерыгы белән расланган төп гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2012 елның 17 маендагы 413 номерлы боерыгы белән расланган урта гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2014 елның 19 декабрдәге 1598 номерлы боерыгы белән расланган сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән укучыларга башлангыч гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты;

Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2014 елның 19 декабрдәге 1599 номерлы боерыгы белән расланган акылга зәгыйфь (интеллектуаль хокук бозулар) белән укучыларга белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итүгә ярдәм» дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 09 август, 553 нче карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү» дәүләт программасы;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2014 ел, 22 февраль, 110 нчы карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасы.

II. Эшне планлаштыру һәм оештыру тәртибе

1. Ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучылар исемлеге

Үз вәкаләтләре чикләрендә ведомствоара багланышларда катнашучылар түбәндәгеләр:

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы;

Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы;

Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең башкарма комитетлары мәгариф бүлекләре (идарәләре);

Татарстан Республикасының гомуми белем бирү оешмалары;

Татарстан Республикасының һөнәри белем бирү оешмалары;

Татарстан Республикасының югары белем бирү оешмалары;

Татарстан Республикасының психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәм үзәкләре;

Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итү үзәкләре.

2. Ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру

Ведомствоара хезмәттәшлек Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгының, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре, гомуми белем бирү оешмалары, һөнәри белем бирү оешмалары, Татарстан Республикасы мәгариф оешмалары, югары белем бирү оешмалары, яшь яшьтәге инвалидлар һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү мөмкинлекләре чикләнган затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру буенча Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итү үзәкләренең чараларын координацияләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Ведомствоара хезмәттәшлек түбәндәге рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин: ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек (ведомствоара соратулар жибәрү һәм инвалидларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү мәсьәләләре буенча һөнәри юнәлеш, һөнәри белем, һөнәри белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле документларны, мәгълүматны, аналитик белешмәләрне тапшыру); координация һәм киңәшмә органнарын, комиссияләрне, эшче төркемнәрен төзү; уртақ гамәлләрне (чараларны) гамәлгә ашыру; үзара хезмәттәшлектә катнашучылар арасында килештерү буенча күрелә торган мәгълүмати-агарту эшен һәм башка уртақ гамәлләрне башкару.

Ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру һәм координацияләү өчен кирәкле документлар һәм (яисә) мәгълүмат алмашу электрон документлар әйләнеше системасын кулланып яисә кәгазь чыганақларда соратулар жибәрү юлы белән яисә электрон документ рәвешендә электрон почта адресына жибәрелә.

Ведомствоара хезмәттәшлекне гамәлгә ашырганда шәхси мәгълүматлар субъектларының хокукларын үтәү тәэмин ителергә тиеш, шулай ук мәгълүматны Россия Федерациясе законнары нигезендә яклау чаралары каралган.

Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча Татарстан Республикасы эшен координацияләүне тәэмин итү Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, база һөнәри белем бирү оешмаларын (алга таба - БҢБО) һәм ресурс укыту-методик үзәкләрен (алга таба - РУМУ) жәлеп итеп, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы белән берлектә гамәлгә ашырыла.

Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән профориентация эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча алар тарафыннан килештерелгән гамәлләр башкарганда ведомствоара хезмәттәшлек тәртибе координация һәм киңәш бирү органнарын оештыруны күздә тотта.

Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча килештерелгән гамәлләрне гамәлгә ашыру максатыннан ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучылар үз компетенцияләре чикләрендә гамәлдәге төбәк программаларын актуальләштерә.

Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән профориентация эшен оештыру буенча ведомствоара хезмәттәшлекне һәм көчләрне координацияләү һәм ведомствоара үзара хезмәттәшлектә катнашучыларның берсенә мөрәжәгать иткән затның язма гаризасы буенча аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү максатында үз компетенциясе һәм гражданга һөнәри эшчәнлек төрләре, мәшгульлек һәм кирәкле

махсус хезмэт шартлары тудыру шарты белән билгеле бер өлкәдә һөнәри эшчәнлек алып барырга һәм (яисә) аларны гамәлгә ашырганда гражданның һөнәри яисә эшкуарлык эшчәнлегендә уңышка ирешүе мөмкин булган очракта һөнәри белем бирүне узуның һәм (яисә) һөнәри белем, өстәмә һөнәри белем алуның конкрет һөнәрләре, белгечлекләре, мөмкин булган юнәлешләре буенча эш башкарырга мөмкинлек бирә торган компетенцияләр исемлегенә турында мәгълүматны үз эченә алган рекомендацияләр эзерләү һәм һөнәри юнәлеш буенча чараларны гамәлгә ашыру төрләре, рәвешләре, күләмнәре, сроклары һәм тәртибе турында мәгълүмат гамәлгә ашырыла. Гражданның ризалыгы булганда ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучылар әлегә тәкъдимнәрне тиешле башкарма хакимият органнарына, жирле үзидарә органнарына, оешмаларга жиберә.

Ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучылар үз компетенцияләре кысаларында һөнәри ориентация буенча гамәлгә ашырылган/гамәлгә ашырыла торган чаралар һәм конкрет яш инвалидны һәм СМЧ затны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча һәм ведомствоара багланышларда катнашучыларның берсенен язма мөрәжәгатенә буенча (алга таба - ведомствоара сорату) турында мәгълүмат бирәләр.

Мәгълүмат бирү турында ведомствоара сорату соратып алына торган ведомствоара багланышларда катнашучы тарафыннан үтәлергә мөмкин булмаса, ул бу хакта соратып алучы органга, таләпне үтәмәү сәбәпләрен күрсәтеп, ведомствоара сорату алган көннән алып өч эш көне эчендә хәбәр итә.

Ведомствоара соратуга җавап эзерләү һәм жиберү ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучыга ведомствоара сорату кергән көннән алып биш эш көненнән артмаска тиеш.

Яш инвалидлар һәм СМЧ затлар белән профориентация эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү эшләрен координацияләү максатында БҢБО, РҮМҮ җәлеп итү белән ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучылар вәкилләре консультацияләре оештырылырга мөмкин.

3. Ведомствоара хезмәттәшлекне оештыру механизмнары

Яш инвалидларны һәм СМЧ затларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү мәсьәләләрендә барлык кызыксынган оешмалар эшчәнлеген синхронлыгын тәмин итү максатында Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгы уртак гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен үз дәрәжәләрендә эшче төркем төзиләр. Эш төркеме составына килештерү буенча ведомствоара багланышларда катнашучылар вәкилләре керә.

4. Яш инвалидлар һәм СМЧ затлар белән һөнәри юнәлеш эшен оештыру һәм аларны эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча ведомствоара багланышларда катнашучыларның компетенцияләре

4.1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 ел, 22 февраль, 110 нчы карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү» дәүләт программасы кысаларында Татарстан

Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы инвалидлар һәм СМЧ затлар өчен һөнәри белем алу мөмкинлеген тәэмин итү максатларында түбәндәгеләргә ярдәм итә: тиешле эзерлек юнәлешләре буенча ресурс укуыту-методик үзәкләр булдыру; база һөнәри белем бирү оешмаларын булдыру.

4.2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 ел, 09 август, 553 нче карары белән расланган «2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итүгә ярдәм» дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы ведомствоара хезмәттәшлектә катнашучыларга хезмәт базары, вакансияләр, халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте хезмәт күрсәтүләре торышы, инвалидларны эшкә урнаштыру өчен кирәкле башка мәгълүмат, шул исәптән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәре, массакүләм мәгълүмат чаралары мөмкинлекләрен кулланып, хәбәр итә.

4.3. Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренен башкарма комитетлары мәгариф бүлекләре (идарәләре) яшь инвалидларны һәм СМЧ затларны һөнәри ориентациялү өлкәсендә эшне координацияли (киләшү буенча).

4.4. Татарстан Республикасы халкын эш белән тәэмин итү үзәкләре:

4.4.1. Эшчәнлек өлкәсен сайлау, эшкә урнашу, һөнәри белем алу һәм өстәмә һөнәри белем алу максатларында халыкны эш белән тәэмин итү хезмәтенә мөрәжәгать иткән гражданның мәгълүмат һәм консультацияләр бирәләр;

4.4.2. Татарстан Республикасының тиешле муниципаль берәмлекләренен хезмәт базары торышын анализлау күрсәткечләрен, шул исәптән эш бирүчеләрен хезмәткәрләргә булган ихтыяжлары турында белешмәләрен, шулай ук өстенлекле һөнәрләр (белгечлекләр) исемлеген исәпкә алып, һөнәри консультация уздыралар;

4.4.3. Билгеле бер өлкәдә һөнәри эшчәнлек алып барырга һәм (яисә) конкрет һөнәрләр, белгечлекләр буенча эш башкарырга мөмкинлек бирүче, бозылган функцияләрен һәм аларның торыш эшчәнлеген чикләүләрен исәпкә алып, инвалидларның һөнәри эшчәнлек, мәшгульлек һәм компетенцияләре төрләре турында тәкъдимнәр бирәләр;

4.4.4. Эшсез гражданның психологик ярдәм күрсәтәләр;

4.4.5. эшсез гражданның һөнәри укуыту һәм аларга өстәмә һөнәри белем бирү алуга (башка жирлектә укуны кертәп) жиберәләр;

4.4.6. БҺБО, РУМУ белән хезмәттәшлек итәләр.

4.5. Татарстан Республикасының гомуми белем бирү оешмалары (гомуми белем бирү оешмалары, аерым белем бирү оешмалары):

4.5.1. Уку программаларының, пособиеләренен һәм укуыту-тәрбия процессының профориентация юнәлешен тулаем тәэмин итәләр, бу эштә педагогик коллективларның, ата-аналар жәмәгәтчеләгенен, тиешле оешмалар белгечләренен катнашуы тәэмин ителә;

4.5.2. Системалы, квалификацияле һәм комплекслы һөнәри юнәлеш бирү эшен уздыралар;

4.5.3. Укучыларда аларның мәнфәгатьләрен, сәламәтлеген, шәхси үзгәчлекләрен һәм регионның кадрларга булган ихтыяжларын исәпкә ала торган һөнәр сайлауга мотивлаштырылган һәм мәгълүматлы якин килү формалаштыралар;

4.5.4. Уку дәресләреннән тыш вакытта укучыларны техник һәм сәнгать ижатына жәлеп итәләр, һөнәр сайлауда аның ролен арттыралар;

4.5.5. Укучыларны һөнәри агарту һәм консультацияләү оештыралар, аларда шәхесне индивидуаль психофизиологик үзенчәлекләренә, сәламәтлек торышын, шулай ук регионның кадрларга булган ихтыяжларын исәпкә алып, шәхесне комплекслы өйрәнү нигезендә һөнәри ниятләр формалаштыралар, шул исәптән һөнәри белем бирү оешмалары һәм югары белем бирү мәгариф оешмалары, шулай ук БһБО, РУМУ катнашында;

4.5.6. Укучыларны, аларның индивидуаль мәнфәгатьләрен ачу өчен аерым белем бирү ихтыяжларын, һөнәри үзбилгеләнештәге сәләтләрен һәм сәләтләрен исәпкә алып, укытуга дифференциацияләннгән якын килү кулланалар;

4.5.7. Мәгариф оешмаларында оештырыла торган психологик хезмәтләреннән профориентация эшен оештыру һәм уздыру мөмкинлекләреннән файдаланалар;

4.5.8. Профориентация чараларын үткәрүне оештыру мәсьәләләре буенча БһБО, РУМУ белән хезмәттәшлек итәләр.

4.6. Татарстан Республикасының һөнәри белем бирү оешмалары, югары белем бирү оешмалары:

4.6.1. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасыннан соңгы курсларда укучыларның эшкә урнашуга яисә алга таба белем алуга әзерлегенә мониторинг ясый;

4.6.2. Төрле форматтагы һәм юнәлештәге, шул исәптән белем алучыларны һөнәри агартуға һәм консультацияләүгә юнәлтелгән һөнәри юнәлеш бирү чараларын оештыруда катнашалар, аларда һөнәри ниятләр формалаштыру һәм һөнәри белем алуға аларның индивидуаль психофизиологик үзенчәлекләрен, сәламәтлек торышы, шулай ук гомум белем бирү оешмалары белән хезмәттәшлек кысаларында регионның кадрларга ихтыяжларын исәпкә алып, мотивацияләү максатыннан;

4.6.3. Профориентация эшен оештыру, планлаштыру һәм уздыру, шулай ук эшкә урнашуга ярдәм итү өчен БһБО, РУМУ белән хезмәттәшлек итә;

4.6.4. Халыкны эш белән тәмин итүнең дәүләт үзәкләре, коммерциячел булмаган оешмалар, инвалидларның ижтимагый оешмалары, предприятиеләр һәм оешмалар белән яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасыннан укучыларны эшкә урнаштыруға ярдәм итү мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә;

4.6.5. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затларга һөнәри юнәлеш бирү эшен гамәлгә ашыралар;

4.6.6. Яшь инвалидларны һәм СМЧ затларны эш белән тәмин итүгә булышлык күрсәтүнең төбәк программаларын эшләүдә катнашалар;

4.6.7. Мәгариф оешмаларында укучыларны конкурсларда катнашуга жәлеп итү эшен оештыралар, шул исәптән «Абилимпикс» һөнәри осталык конкурсында;

4.6.8. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән профориентация эше өчен җаваплы һөнәри белем бирү оешмалары һәм югары белем бирү мәгариф оешмалары белгечләре өчен квалификацияләрен арттыруны оештыралар һәм үткәрәләр;

4.6.9. Федераль бюджетның бюджет ассигнованиеләре исәбеннән уку өчен югары белемле федераль дәүләт мәгариф оешмаларының әзерлек бүлекчәләренә инвалидларны алуны оештыралар;

4.6.10. Инвалидлар һәм СМЧ затлар өчен мөмкин булган һөнәрләр турында нозологик төркемнәр үзенчәлекләрен исәпкә алып, презентация материаллары базасын формалаштыралар;

4.6.11. Инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан гомуми белем бирү оешмаларында укучылар, абитуриентлар белән, шул исәптән аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) катнашында, аларның аңлы һәм адекват һөнәри билгеләренә ярдәм итүче һөнәри юнәлеш буенча эш алып баралар;

4.6.12. Инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан студентлар белән алынган белгечлек (һөнәр) буенча эшкә урнашу мотивациясен формалаштыруга ярдәм итүче һөнәри юнәлеш эшен уздыралар;

4.6.13. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан студентларны һөнәри карьера үсеше мәсьәләләре буенча консультациялиләр;

4.6.14. Һөнәри белем булган, әмма квалификациясен күтәрергә яки янадан эзерлек узарга теләүче яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар белән, шул исәптән сәламәтлеге торышына бәйле рәвештә, һөнәри юнәлеш буенча эш алып баралар;

4.6.15. Предприятиеләрдә һәм оешмаларда яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан студентларның практикаларын һәм стажировкаларын оештыралар;

4.6.16. Эш бирүчеләр белән берлектә яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан чыгарылыш укучыларын эшкә урнаштыру мәсьәләләре буенча чаралар уздыралар («Ачык ишекләр көннәре», «Вакансияләр ярминкәсе» һ.б.);

4.6.17. Яшь инвалидларга һәм СМЧ затларга, нозологик төркемнәр үзенчәлекләрен исәпкә алып, файдалану мөмкинлеге булган фәнни-мәгариф программаларын эшлиләр һәм гамәлгә ашыралар.

4.7. Мәгариф оешмаларында психологик хезмәтләр, Татарстан Республикасының психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәм үзәкләре:

4.7.1. Яшь инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан укучыларга һөнәри ориентациядә, һөнәр һәм социаль адаптация алу (компетенция чикләрендә) ярдәм итәләр;

4.7.2. Инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан белем алучыларның шәхси һәм интеллектуаль потенциалын формалаштыруга ярдәм итәләр;

4.7.3. Ижади сәләтләрне, шәхеснең танып белү һәм әхлакый-мотивацион өлкәләрен тулы үстерү өчен психологик шартлар тудыралар;

4.7.4. Мәгариф оешмаларының педагогик коллективларына инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан укучыларга һөнәри юнәлеш бирү программаларын эшләүдә ярдәм күрсәтәләр.

5. Һөнәри юнәлеш бирү һәм эшкә урнаштыруга ярдәм итү өлкәсендә социаль гарантияләр

Яшь инвалидларга һәм СМЧ затларга һөнәри юнәлеш бирү һәм эшкә урнаштыруга ярдәм итү буенча бушлай хезмәт күрсәтүче затларга гарантияле бирү базар мөнәсәбәтләре шартларында һөнәрне, эш белән тәэмин итү рәвешен һәм шәхесне үз-үзен гамәлгә ашыру юлларын ирекле сайлау өлкәсендә социаль гарантияләрне тәэмин итүне, кешенең һөнәри мәнфәгатьләре, аның психофизиологик үзенчәлекләре һәм хезмәт базары мөмкинлекләре арасында баланслануга ирешүне,

нинди дә булса хезмэт эшчәнлеге өлкәсендә һөнәри уңышлылыкны фаразлауны, хезмэт һәм үз социаль статусы белән канәгатьләнүенең мөһим шарты буларак шәхеснең профессионализмын өзлексез үстерүгә ярдәм итүне, индивидуаль потенциалны гамәлгә ашыруны, сәламәт яшәү рәвешен һәм лаеклы тормыш шартларын булдыруны түбәндәге юллар белән гамәлгә ашыруны үз эченә ала:

федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез булуы;

жайлаштырылган белем бирү программасы нигезендә белем бирүне һәм СМЧ затларны уку туны оештыру һәм тәрбияләү шартларын тәмин итү, ә яшъ инвалидлар өчен шулай ук инвалидны реабилитацияләүнең яисә реабилитацияләүнең индивидуаль программасы нигезендә;

яшәү, эшләү яисә уку урынына бәйсез рәвештә мөрәжәгать иткән барлык инвалидларга һәм СМЧ затларга һөнәри мәгълүмат бирү;

һөнәри (хезмэт, хезмэт) эшчәнлеге төрен, һөнәри белем бирү яисә өстәмә һөнәри белем бирү өчен һөнәр (белгечлек) сайлауга мотивация факторларын ачыклау максатында тест үткәрү һәм тренинг нәтижәләре нигезендә иннервьюция (әнгәмә) ысулларыннан файдаланып һөнәри консультация уздыру;

сайлап куела торган һөнәр яисә белгечлек буенча хезмэт эчтәлеге һәм шартлары турында; һөнәри белемнәргә, белем һәм күнекмәләргә таләпләргә, һөнәри эшчәнлек алып барырга яисә конкрет һөнәр яисә белгечлек буенча эш башкарырга мөмкинлек бирә торган компетенцияләр дәрәжәсе һәм күләме турында, һөнәри яисә эшқуарлык эшчәнлегендә уңышка ирешү ысуллары турында; гражданның һөнәри омтылышлары, өстенлекләре, сәләтләре, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлары турында; федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнә торган вазыйфай бурычларны башкару өчен кирәкле һөнәри стандартларга, эш һәм эшче һөнәрләренә бердәм тариф-квалификация белешмәлегендә һәм житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәткәрләр вазыйфаларының бердәм квалификация белешмәлегендә каралган таләпләргә, яисә һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килүе турында белемнәр бирү;

яшъ инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан гомуми белем бирү оешмаларында укучылар өчен профконсультацияләр үткәрү һәм психологик консультацияләр һәм һөнәр сайлауны озата бару буенча дәрәсләр уздыру;

яшъ инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан гомуми белем бирү оешмалары, һөнәри белем бирү оешмалары һәм югары белем бирүче мәгариф оешмалары укучыларына, яшъ инвалидлар һәм СМЧ затлар арасынан хезмэт эшчәнлегенә беренче өч елын эшләүче инвалидларга индивидуаль психологик-профорентация ярдәме күрсәтү;

яшъ инвалидларны эш белән тәмин итүгә ярдәмдә инвалидны индивидуаль реабилитацияләү программасында булган яки инвалидны реабилитацияләүне исәпкә алып, хезмэт эшчәнлегенә күрсәтелгән яисә күрсәтелгән төрләре турында тәкъдимнәрне озатып йөрүне оештыру;

хезмэт эшчәнлегенә күрсәтелгән яисә казанган төрләре турында мәгълүматны, һөнәри белем бирү һәм (яисә) өстәмә һөнәри белем алу буенча дәүләт хезмәте күрсәтү

шартлары турында мэгълүматны үз эченэ алган инвалидны реабилитациялэүнең яисэ реабилитациялэүнең индивидуаль программасыннан өземтэ алу нигезендэ;

инвалидларга хезмэт шартларын реабилитациялэү яисэ абилитациялэүнең индивидуаль программалары тэкъдимнэре нигезендэ булдыру;

оешмаларда инвалидларны эшкэ алу өчен квота һәм инвалидлар өчен махсус эш урыннарының минималь саны оештыру-хокукый рэвешлэренэ һәм милек рэвешлэренэ бэйсез рэвештэ квота билгелэү;

төрле нозологик төркемнэрдэ инвалидларны эшкэ урнаштыру өчен иң туры килэ торган һөнэрлэр буенча эш урыннарын резервлау;

инвалидларны эшкэ урнаштыру өчен предприятиелэр, учреждениелэр, оешмалар тарафыннан өстэмэ эш урыннары (шул исэптэн махсус) булдыруны стимуллаштыру.
